

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobců: a) L. T., b) nezl. Y. T.,** zastoupen žalobkyní ad a) jako zákonnou zástupkyní, oba zastoupeni Mgr. Janou Hansalanderovou, advokátkou, se sídlem Husovo nám. 22, Rakovník, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 1112/CU - 06 - P13 - 2001 ze dne 25. 3. 2003, v řízení o kasační stížnosti žalobců sub. a) a b) proti rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 46 Az 553/2003 - 43 ze dne 9. 3. 2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Mgr. Janě Hansalanderové, advokátce, se sídlem Husovo nám. 22, Rakovník, **se přiznává** odměna za zastupování žalobců ve výši 1750 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 3. 2003, č. j. OAM - 1112/CU - 06 - P13 - 2001, nebyl žalobcům (dále jen „stěžovatelé“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. (dále jen „zákon o azylu“), s tím, že se na ně nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný uvedl, že Ukrajinu stěžovatelka opustila ještě před narozením nezletilého stěžovatele, protože

následovala svého manžela a cítila se být ohrožena ze strany vyděračů, měla finanční potíže a neměla práci, což nelze výše uvedeným ustanovením zákona o azylu podřadit.

Proti tomuto rozhodnutí podali stěžovatelé žalobu ke Krajskému soudu v Praze, ve které uvádí, že správní orgán nesprávně posoudil skutkový stav věci a na základě toho vydal nezákonné rozhodnutí. Dále rozvedla, že její syn Y. se má v ČR podrobit vážné operaci, ona sama nemá na Ukrajině kde bydlet a cítí se ohrožena na životě místní mafií. Ve vlasti by byla pronásledována jako příslušnice blíže nespecifikované sociální skupiny. Zároveň vyslovila žádost o projednání případného udělení azylu dle § 14 zákona o azylu.

Shora uvedeným rozsudkem Krajského soudu v Praze byla žaloba stěžovatelů zamítnuta jako nedůvodná. Soud se v odůvodnění svého rozsudku přiklonil k názoru žalovaného, že stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že byla ve vlasti pronásledovaná z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu či že má z takového pronásledování důvodné obavy. Za pronásledování nelze podle něj považovat případný masový výskyt negativních jevů v určité zemi nebo její části za předpokladu, že nejde o součást státní politiky. Jestliže orgány státní moci negativní jevy cíleně potírají a čelí jim, nelze mluvit o pronásledování ani tam, kde možnosti státních orgánů nejsou dostatečné a taková opatření nemají trvalý či stoprocentní efekt. K udělení azylu z humanitárních důvodů soud uvádí, že na jeho udělení není právní nárok a je na posouzení správního orgánu, nakolik konkrétní okolnosti uváděné žadatelem o udělení azylu posoudí jako okolnosti hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu.

Včas podanou kasační stížností se stěžovatelé domáhají zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Praze. Uvádí, že jsou v zemi původu ohroženi na životě. Namítají, že v jejich případě byly dány důvody pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu a správní orgán nevedl řízení řádně, nedostatečně zjistil skutkový stav a rozhodnutí nevyplývá ze zjištěných podkladů. Citují rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Cruz Varas z roku 1991 a dále příručku k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydanou Vysokým komisařem pro uprchlíky v lednu 1992. Stěžovatelé tak namítají nezákonnost rozhodnutí krajského soudu spočívající v nesprávném posouzení právní otázky ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a vady řízení před správním orgánem dle § 103 odst. 1 písm. b), přičemž pro tyto vytýkané vady měl soud rozhodnutí správního orgánu zrušit. Tato tvrzení nalézají svoji oporu ve stěžovatelčiných tvrzeních, kterými proti rozhodnutí žalovaného brojila již v žalobě. Jsou tedy tato tvrzení nyní namítána podle 104 odst. 4 s. ř. s. přípustně. Kasační stížností se tedy Nejvyšší správní soud mohl zabývat.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popírá její důvodnost, protože se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy.

Stěžovatelé byli účastníky řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelé jsou zastoupeni advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud tedy napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal v rozsahu kasační stížnosti a v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Při posuzování námitky podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. došel zdejší soud k závěru, že soud ani správní orgán nepochybil, neboť aplikoval správní právní předpis, který správně po právní stránce vyhodnotil a na základě toho došel k závěru, že stěžovatelé podmínky § 12 zákona o azylu nesplňují. Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. V této souvislosti Nejvyšší správní soud poukazuje na svou konstantní judikaturu, podle které skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona). Není proto důvodná námitka stěžovatelky, že tato skutečnost měla být zohledněna při rozhodování o udělení azylu podle uvedených ustanovení. V žalobě proti rozhodnutí žalovaného stěžovatelka sama sebe označovala za příslušnici na Ukrajině ohrožené sociální skupiny, tuto však nijak blíže nespecifikovala. Určitá sociální skupina ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotyčných osob; riziko pronásledování však do této charakteristiky nepatří. I pouhá příslušnost k určité sociální skupině může být postačujícím důvodem pro udělení azylu; rozhodující je ovšem existence odůvodněného strachu z pronásledování, směřujícího vůči žadateli o azyl jako příslušníku určité sociální skupiny, jež podnikají úřady země, případně jež vychází od některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotyčné země, a úřady vědomě takové jednání tolerují, případně odmítají či jsou neschopné zajistit účinnou ochranu (srov. rozsudek publikovaný pod číslem 364/2004 Sb. NSS). Žádnou z výše uvedených podmínek však stěžovatelé nesplňují a žalovaný nepochybil, když stěžovatelům azyl neudělil.

K námitce stěžovatelů, že správní orgán a posléze i krajský soud nesprávně zhodnotil možnosti pro udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu, zdejší soud konstatuje: Podle tohoto ustanovení lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, pokud v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu nemá žadatel o azyl na udělení tohoto udělení azylu subjektivní právo (právní nárok).

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že ze spisů nevyplývají žádné skutečnosti svědčící o překročení mezí správního uvážení správním orgánem nebo o jeho zneužití, neboť žalovaný posoudil osobní situaci stěžovatelů a důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu neshledal. I tato námitka stěžovatelů tedy není důvodná.

Nejvyšší správní soud konečně neshledal pochybení krajského soudu při aplikaci § 91 zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení neplatí povinnost ukončit pobyt, pokud by byl cizinec nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu anebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, anebo jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, nebo

jestliže v zemi původu nebo v třetí zemi, ochotných přijmout nezletilou osobu bez doprovodu, není po jejím příchodu k dispozici přiměřené přijetí a péče podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti. Stěžovatelé neuvádí žádný důvod, který by směřoval k závěru, že budou ve vlasti ohroženi z důvodů uvedených v § 91 citovaného zákona. Jelikož jak správní orgán, tak i krajský správně zjistil, že v případě stěžovatelů není dána překážka vycestování dle § 91 zákona o azylu, neboť v řízení nebyly zjištěny a ani z kasační stížnosti žádné skutečnosti nevyplývají, které by k tomuto závěru vedly, nelze jim ani v tomto směru vytknout žádné pochybení. I tato námitka stěžovatelů je proto nedůvodná.

Pro všechny výše uvedené závěry si správní orgán opatřil dostatek podkladů, které jsou součástí spisu, a tím zjistil dostatečně a přesně skutkový stav věci. V řízení před žalovaným Nejvyšší správní soud neshledal žádné vady vytýkané stěžovateli v žalobě i kasační stížnosti, a proto neshledal důvodným ani kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Z výše uvedených důvodů tedy Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo, než kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 ve spojení s § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zamítnout.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Protože úspěšný žalovaný žádné náklady neuplatňoval, ostatně mu žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, soud mu náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Odměna právní zástupkyni stěžovatelů, která jim byla ustanovena k jejich žádosti usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 3. 6. 2004, č. j. 46 Az 553/2003 - 65, byla stanovena za jeden úkon právní služby spočívající v převzetí zastoupení a poradě s dvěma klienty na základě § 12 odst. 4, § 9 odst. 3 písm. f) ve spojení s § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve výši 1000 Kč (snížených o 20 %) za každou zastupovanou osobu. Výše hotových výdajů byla stanovena podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu taktéž za jeden úkon právní služby ve výši po 75 Kč, celkem tedy 1750 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 18. října 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu